

T.C
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

7/19003

- SAYI : B 14 0 BHİ 0 00 00 02-736
KONU : Yazılı Soru Önergesi

15 -12- 2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ:29/11/2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/19003-24487 sayılı yazınız.

Erzincan Milletvekili Erol TINASTEPE'nin, "Özelleştirilmeleri ertelenen şeker fabrikalarına ve pancar kotasına" ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği (7/19003) esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin cevaplarımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ali COŞKUN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ek: 3 sayfa önerge cevabı

Gereği _____ :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi _____ :
Başbakanlığa

**ERZİNCAN MİLLETVEKİLİ SAYIN EROL TINASTEPE'NİN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLARIMIZ**

7/19003

CEVAP : 1

01/12/2005 tarih, 2005/130 sayılı ÖYK Kararı ile özelleştirme programına alınan Bor, Ereğli ve Ilgın Şeker Fabrikaları özelleştirme programına alınmış, 06/12/2006 tarihinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na (Sümer Holding'e) devredilmiştir. Ülkemizde özelleştirme işlemleri; 4046 sayılı Özelleştirme Kanunu'na göre Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) tarafından yürütülmektedir. Özelleştirme süreci ve özelleştirme yöntemine ilişkin kararlar ise Özelleştirme Yüksek Kurulu (ÖYK) tarafından alınmaktadır. Bu konularla ilgili olarak TÜRKŞEKER'in herhangi bir görevi veya yetkisi bulunmamaktadır.

CEVAP : 2

Halen özelleştirme programında bulunan söz konusu üç fabrikanın gerek özelleştirilmesine ilişkin alınan kararlarda gerekse faaliyetleriyle ilgili hususlarda birinci soruda da bahsedildiği gibi TÜRKŞEKER'in herhangi bir görevi veya yetkisi bulunmamaktadır.

CEVAP : 3

ÖYK'nın 31/01/2005 tarih, 2005/17 sayılı Kararı ile Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'nin özelleştirilmesine ilişkin ikinci yol haritası belirlenmiştir. Söz konusu yol haritası ile; "ÖYK'nın 27/06/2003 tarih, 2003/40 sayılı Kararı gereğince İdare ile Danışman Firma arasında imzalanan Danışmanlık Hizmet Sözleşmesi gereği oluşturulacak stratejiler çerçevesinde Türkşeker'in muhtelif yapılanmalar sağlayarak programa alınmasına karar verilmiştir. Bu karar çerçevesinde, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından ihtiyaç duyulan danışmanlık hizmeti 3 firmadan oluşan konsorsiyuma ihale edilmiştir. Diğer taraftan; Bor, Ereğli, Ilgın fabrikalarının özelleştirme programına alınmasından sonra Türkşeker bünyesinde kalan 22 fabrikanın tamamında üretim ve diğer faaliyetler herhangi bir aksaklığa meydan verilmeden başarıyla sürdürülmektedir.

CEVAP : 4

Bilindiği üzere Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. bir İktisadi Devlet Teşekkülü olup, daimi işçi kadrolarına atamalar, Başbakanlıktan atama yetkisi alınması halinde; "Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Daimi Kadrolarına İlk Defa İşçi Olarak Alınacaklar Hakkında Uygulanacak Sınav Yönetmeliği" hükümlerine göre yapılmakta veya bu hususta çıkarılacak Bakanlar Kurulu Kararı ya da Kanunla düzenlenmektedir. Geçici işçilere kadro verilmesi hususunda halen kesinleşmiş resmi bir karar olmadığından, bu aşamada söz konusu olabilecek uygulama hakkında herhangi bir yorum yapılamamaktadır.

Diğer taraftan, Sanayimizde çalıştırılan geçici işçiler, mevsimlik ve kampanya işçileri olup, pancar kampanyası ve mevsim başlangıcında işe başlatılmakta, en az 4 ay çalıştırılarak pancar kampanyası ve mevsim bitiminde, müteakip mevsim ve kampanya başlangıcına kadar iş sözleşmeleri askıya alınmaktadır. Bu işçilerin çalıştırılması Hazine Müsteşarlığı ile Devlet Personel Başkanlığında her yıl Teşekküle tanınmakta olan geçici iş pozisyonlarına ilişkin (adam/ay) sayı çerçevesinde yapılmaktadır.

CEVAP : 5

Üretici tarafından teslimi taahhüt edilen %16 polar şeker ihtiva eden, net bir kilogram A kotası şeker pancarı baz alım fiyatı;

- ◆ Üreticinin üretim maliyetinin üzerinde ve yeterli gelir temin etmesini sağlamak üzere üretici maliyetleri,
- ◆ Gerçekleşen ve hedef enflasyon oranları ile büyüme payı göz önüne alınarak üreticinin haklı bir gelir temin etmesini sağlamak üzere TEFE'deki değişimler,
- ◆ Alternatif ürünler ile denge kurulabilmek üzere alternatif ürün fiyat pariteleri,
- ◆ Üreticinin eline geçecek fiyatın reel olarak hesaplanması amacıyla avans ve bedel ödeme tarihleri ile ilişkilendirmek üzere dünya fiyatları

kriterleri dikkate alınarak ilgili Kanun ve Yönetmelikler doğrultusunda belirlenmektedir.

Bu hususlar ışığında; 2006 yılı ürünü için bir ton A kotası pancarı kesin alım fiyatı; minimum maliyet maksimum verimlilik ilkesine uygun olacak, pancar tarımının sürdürülebilirliğini sağlayacak ve üreticilerimizi mağdur etmeyecek şekilde 89,- YTL olarak açıklanmıştır.

Diğer yandan ilgili mevzuat hükümleri doğrultuda; "2006 yılı ürünü A kotası dışında üretilen pancarın C pancarı olarak alınması" hususunda Türkşeker Yönetim Kurulunca Karar alınmış olup, 2006 yılı ürünü bir ton "C" pancarı alım fiyatı, çeşitli alternatiflere göre yapılan hesaplamalar sonucunda bir önceki yıla göre % 42 oranında artışla, 32,- YTL olarak belirlenmiştir.

CEVAP : 6

Ülkemiz şeker rejimini düzenleyen 4634 sayılı Şeker Kanunu'nda; yurtiçi talebe göre üretilen ve pazarlama yılı içinde iç pazara verilebilen şeker A kotası, A kotasının belli bir oranına tekabül eden, güvenlik payı için bulundurulmak üzere üretilen şeker B kotası olarak tanımlanmakta ve şirketlere A ve B kotası tahsisı yapılmaktadır. A ve B kotası dışında üretilen şeker ise C şekerini üretimi olup, herhangi bir sınırlandırma bulunmamakla birlikte yurtiçinde pazarlanamamaktadır. Şeker üreten Şirketler C pancarını satın alıp almamakta serbest bırakılmışlardır. Şirketlerin, C pancarı satın almaya karar vermesi halinde, satın alınan C pancarından ihraç amaçlı C şekerini üretilmektedir. Türkşeker; Kanunun fiilen uygulandığı 2002 yılından bu yana her yıl, üreticinin A kotası dışında ürettiği pancarının tamamını satın alınmıştır. Bu nedenle pancar üretiminde kesin bir sınırlama olmayıp, A ve B kotası dışında üretim ihtiyaridir.

Erzincan Şeker Fabrikası'na 2005 yılında 250 bin ton pancar üretim kotası (A kotası) tahsis edilmiş olup, 252 bin 823 ton pancar teslim alınarak karşılığında 26 milyon 858 bin YTL bedel, zamanında ödenmiştir. 2005 yılında 22 şeker fabrikası toplamında kotanın % 1,9 altında üretim gerçekleşirken, Erzincan Şeker Fabrikasında kotanın üzerinde üretim gerçekleşmiştir. 2006 yılı için ise fabrikaya 240 bin ton pancar kotası (A kotası) tahsis edilmiştir. Üreticilerle Teşekkülümüz arasında 240 bin ton üretim bağlantısı yapılarak 47 bin 250 dekar alanda pancar ekimi yapılmıştır. Ancak, pancarın yetiştirme döneminde (Haziran, Temmuz, Ağustos aylarında) havaların mevsim normallerinin üzerinde sıcak seyretmesi ve yağışların yetersiz olması nedeniyle ekilen pancarlarda verim düşüklüğü yaşanmış ve rekolte 202 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Erzincan Şeker Fabrikası'na bağlı bölgelerde meydana gelen üretim düşüklüğünün, pancar üreticilerinin elinde olmayan sebeplerden kaynaklandığı hususu raporlarla da tespit edildiği için, "Pancar Üretim Sözleşmesi" gereği üreticilere herhangi bir cezai müeyyide uygulanmamıştır. Dolayısıyla üreticilerimizin mağduriyeti söz konusu değildir.

CEVAP : 7

2007/2008 üretim dönemine ilişkin kota belirleme ve diğer tüm uygulamalar önceki yıllarda olduğu gibi yasal mevzuatlar çerçevesinde uyulması gereken kriterler esas alınarak süresi içerisinde yapılmaktadır. Pancar üretim kotası; Şeker Kurumu'nun ülke pancar şekerini ihtiyacını tespit edip, belli kriterlere göre şirketlere paylaştığı şeker kotasına göre belirlenmektedir.

2007/2008 pazarlama yılı için kota indirimi söz konusu olmayıp, Türkşeker'e tahsis edilen kota doğrultusunda 2006/2007 pazarlama yılı üretim kotası kadar (7 milyon 290 bin ton) pancar için taahhüt alımı yapılması programlanmıştır.

Önceki yıllarda Türkşeker kotasında meydana gelen azalma; ülke şeker talebinin sabit kalmasına karşılık, yeni kurulan Çumra, Aksaray, Boğazlıyan Şeker Fabrikalarına kota tahsis edilmesinden kaynaklanmıştır. Dolayısıyla, ülke toplam kotasında herhangi bir indirim söz konusu değildir.

CEVAP : 8

Türkşeker bünyesinde 22, özel sektör bünyesinde Aksaray ve Boğazlıyan Şeker Fabrikalarının da dahil olmasıyla birlikte 8 (Konya, Çumra, Kayseri, Amasya, Kütahya, Adapazarı, Aksaray ve Boğazlıyan), Özelleştirme İdaresi Başkanlığı portföyünde 3 (Bor, Ereğli, Ilgın Şeker Fabrikaları) olmak üzere halen Ülkemizde sakaroz kökenli şeker üreten toplam 33 şeker fabrikası faaliyet göstermektedir.

Türkiye'nin pancar şekerini ihtiyacı, halihazırda mevcut 33 fabrikanın toplam 3 milyon 147 bin ton şeker üretim kapasitesi ile karşılanmaktadır. Türkşeker bünyesinde bulunan 22 şeker fabrikasının üretim kapasitesi 1 milyon 582 bin tondur. Türkşeker fabrikalarının üretimdeki payı 3 fabrikanın (Bor, Ereğli, Ilgın Şeker Fabrikaları) programa alınması ve yeni fabrikaların (Çumra, Boğazlıyan, Aksaray) devreye girmesi sonucunda % 50' ye düşmüştür. 2006/2007 pazarlama yılı için A kotası kapsamında

973 bin 400 ton şeker üretilmek üzere fabrikalara kota dağıtımı yapılmış olup, 22 fabrika toplamı olarak 275 bin ton şeker üretilmesi söz konusu değildir. Yaklaşık olarak fabrika başına; ortalama üretim miktarının 44 bin ton, kapasite kullanım oranının ise % 60'ın üzerinde gerçekleşmesi beklenmektedir.

Kurulduğu günden itibaren ülkemizin ekonomik olduğu kadar sosyal gelişimine de büyük katkılar sağlayan Türkşeker; yakın geçmişte sektörün tamamını elinde tutarken bu gün, kamu kuruluşu olmasının getirdiği bazı sınırlamalara rağmen, devlet desteği almaksızın özel sektörle rekabet içerisinde faaliyetlerine başarı ile devam etmektedir.

CEVAP : 9

Şeker üretim maliyeti; hammadde, malzeme, personel, kredi faizi, nakliye ve diğer unsurlardan oluşmaktadır. Maliyetin yarısından fazlasını hammadde masrafları oluşturmaktadır. Bu nedenle hammadde giderlerinin azaltılması ve verimliliğin artırılması, pancar tesliminin kolaylaştırılması, firelerin azaltılması amaçlanarak "Fabrika Meydan Tesislerinin Takviye ve Modernizasyonu" Projesi uygulamaya geçirilmiştir. . Buna paralel olarak ekonomik olmayan 42 Ziraat Bölge Şefliği ve 179 kantarın faaliyetleri, verimli merkezlere aktararak pancarın ekonomik şartlarda tesellümü sağlanmaktadır. Nakliye masraflarını azaltmak, taş ve çamurlu pancar alımını önlemek amacıyla pancarın doğrudan fabrika merkezlerinde tesellümü teşvik edilerek, nakliye masraflarından tasarruf edilmektedir. Pancar boşaltma makinelerinin sayısı artırılarak temiz pancar alınması sağlanmakta; tarla hazırlıkları ile bakım ve mücadele işleri tekniğine uygun olarak yapılmaktadır.

Türkşeker'in iç ve dış pazarda rekabet gücünü artırmak üzere; kalitenin yükseltilmesi, girdilerde tasarruf sağlanması ve teknolojik bünyenin iyileştirilmesine yönelik yatırım politikalarına ağırlık verilmektedir. Fabrikalarımızda yapılan üretim kalitesini artırıcı, maliyeti azaltıcı çalışmalar, Dünyada gelişen teknolojilere bağlı olarak süreklilik arz etmektedir. Tarımsal ve işletme faaliyetleri ile makine-tesis imalatı gibi çok geniş bir yelpazeye sahip olan Türkşeker, ödenekler ölçüsünde Fabrikaların modernizasyonu ve teknolojik düzeylerinin yükseltilmesi çalışmalarını sürdürmektedir.

Alınan tedbirler sonucunda işletme verimliliği ve kalitede önemli ilerlemeler sağlanmaktadır. Avrupa Birliği standart kalitesinde şeker üreten Türkşeker, önceki yıllarda olduğu gibi bundan sonra da şeker veriminde, randımanda, şeker puanında en iyi değerleri elde etme çabası içerisinde. Fabrikalarımızın buhar kazanlarında yakıt olarak; doğalgaz, fuel-oil, ithal ve yerli linyit kömürü kullanılmakta olup, maliyet unsurları arasında hammadde ve personel giderlerinden sonra en büyük paya sahiptir. Yakıt cinslerinin seçimi, zamanında tesellümü, stokların asgari değerde tutulması ve uygun şekilde korunması hususlarına özellikle önem verilmektedir. Kalori kayıplarının önlenmesi için stok sahalarının en uygun hale getirilmesine azami gayret sarf edilmektedir.

Şeker maliyetinin önümüzdeki yıllarda daha da düşürülerek fiyat/maliyet oranının en ideal düzeyde tutulması hedeflenmektedir. Ayrıca, fabrikalarımızın stok durumları dikkate alınarak, vadeli ve indirimli satış uygulamaları yapılmakta, öz kaynak kullanımının artması sayesinde kredi kullanımı asgari düzeye düşürülmektedir.

CEVAP : 10

Özelleştirmelerde asıl amaç ekonomik etkinliğin artırılması olduğundan, rekabet ve özelleştirme politikası birbiri ile yakından ilgilidir. Bu nedenle özelleştirme işlemlerinde, satış öncesi ve sonrası, ilgili mevzuat hükümleri gereğince sektörde; ürün pazarının yapısı, faaliyet gösteren tüm şirketlerin ve diğer kesimlerin etkileşimleri ve rekabete ilişkin gerekli diğer incelenme ve denetimler Rekabet Kurumu tarafından yapılmaktadır. Bu incelemeler sonucunda Rekabet Hukuku bağlamında herhangi bir sakınca bulunmaması halinde Rekabet Kurumunun nihai kararından sonra özelleştirme işlemleri tamamlanmaktadır.

Halen özelleştirme programında bulunan; Bor, Ereğli ve Iğın Şeker Fabrikalarının satış işlemlerinde de aynı mevzuat hükümlerinin uygulanacak olması, diğer fabrikaların zarara sokulması endişelerinin yersiz olduğunu göstermektedir. Türkşeker bünyesinde bulunan 22 adet şeker fabrikasının tamamı faaliyette olup, 2006 Eylül ayında başlayan 2006/2007 kampanya dönemi başarıyla sürdürülmektedir.